

Csokonai és Onga

1801-ben Csokonai Vitéz Mihály többször is Ongára látogatott. Itt lakott sárospataki barátja és iskolatársa, a gesztelyi földbirtokos Puky István, aki Darvas Annát feleségül véve került Ongára.

Csokonai és Puky barátsága a pataki évek után sem szakadt meg. 1800. december 20-án így írt a költő volt iskolatársához: *„Felétek akartam Derzsről visszajönni; de az elmúlt. Vetted-é az útamba Madarásról Martolcsi uram által hozzád írott leveletem? Mert vártam, a kosarat, kalapot s az utolsót, most vásárkor Szikszóra kiküldhessem... Mikor hazaérkeztem, már akkor elküldötte a tekintetes nagyasszony Ongáról a szőlővesszőket és a mondolafákat. Az előbbek felette fájinok, az utolsóbbak kár, hogy alig haladják meg nagyságokkal a te angyalocskád cserépbéli mályváját. De ne neved... tetőled pedig kérnék, vagy instálnék - tudod-e mit? amit az ősszel már említettem, t. i. egynehány berzeneci szilva és ákászfa csemetét, ha a föld fagya engedi, most, ha pedig nem, tehát vásárkor. Alázatosan köszöntöm a tekintetes nagyurat... Csókolom kezeit az én kedves ifjasszonykámnak, tégedet pedig, lelken szerette kedves Barátom uram (humillimus servus!) öllelek. Éljetek kedveseim! s tovább is szeressetek!”*

Az elkövetkező két évben Puky hol nagyapja udvarházában Tiszaigaron, hol Ongán, hol saját gesztelyi házában fogadta költő barátját. 1801. január 13-án Debrecenből Csokonai ismét Ongára ír levelet volt correpetitortársának: *„Így hát bizonytalan létemben legjobbnak tartottam, ha Ongára írok, mert ott előbb-utóbb megtalálod irásomat. ... az Abderitákat küld ki Szikszóra. A kosarat is várnám. Élj kedvesed ölében, s a boldogság mosolyogjon reátok.”*

A jó barátokat nem idegenítette el Puky házassága. Csokonai szerette a jólelkű Darvas Annát. A fiatal házasok is kedvelték a fiatal költőt. Nem mulasztották el közölni tartózkodási helyüket Csokonaival: *„Elég az, hogy én már szabad emberré lettem. Míg már a házam elkészül hol itt, hol Ongán töltöm az időt. Innen január 18-án indulok Ongára és ottan mulatok február végéig, így oda postán per Tokaj-Miskolc a legbizonyosabban elvárom leveledet. Sokszor megvidámít bennünket az én kedves feleségem jó szive és nyájas velünk mulatozása. Szívesen köszöntet mostan is Tégedet, hogy minél előbb felszentelhessek Tusculanumunkat a barátságunknak. Sokáig élj és szeresd barátodat Pukyt.”*

1801 nyarán Csokonai többször is Ongán vendégeskedett barátjánál. Innen utaztak együtt Aggtelekre, Sárospatakra, Tokajra és Regmecre. Több ongai keltezésű levelét is ismerjük a költőnek.

Csokonai **Ongán tartózkodása alatt verset is írt**, melynek címe: **Tisztelő versezet** (Báró Vay Miklósnak), melyet 1801. december 10-én szignált a költő.

A barátságuk emlékére szól Csokonai A békekötésre című verse.